

26.

Wartości obecne w spotkaniu z obcokrajowcem

I. PROSPEKT WARTOŚCI

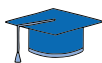
1.1. CEL OGÓLNY

Rozwój społeczny

1.2. CEL SZCZEGÓŁOWY

Umiejętność kontaktowania się z ludźmi

1.3. CEL WYCHOWAWCZY

Ukształtowanie właściwej postawy wobec drugiego człowieka

1.4. PROPONOWANE TEMATY

- Wierność swoim przekonaniom oraz szacunek wobec odmiennego zdania jest warunkiem twórczego dialogu z obcokrajowcem.
- Wymiana doświadczeń społeczno-kulturowych, tradycji i przeżyć są wartościami w spotkaniu z obcokrajowcem.

- Konfrontacja mojego życia z wartościami odkrytymi w obcej kulturze.
- Przyjaźń z obcokrajowcem.

1.5. ZADANIA DLA UCZNIĄ, SAMOWYCHOWANIE

Normy

- Człowiek, przebywający w obcym kraju, może czuć się zagubiony i wyobcowany.
- Kontakt z obcokrajowcem jest szansą wzajemnego ubogacenia się.
- Znajomość języka obcego jest najlepszym sposobem porozumienia się z cudzoziemcem.

Zasady

- Pielęgnuję w sobie cechy tradycyjnej polskiej gościnności.
- Bliższy kontakt z człowiekiem pochodzącym z innego kraju uczy mnie wsłuchiwać się w potrzeby drugiej osoby; rozumiem uznawane przez nią wartości.
- Przyjazd gości z zagranicy i wspólne zwiedzanie stwarza okazję do lepszego poznania własnego kraju i zagłębienia się w jego kulturę i historię.

1.6. ZADANIA DLA RODZICÓW

Normy

- Obecność obcokrajowca jest okazją do udzielenia pomocy, wnoszącej się ponad podziały kultury i języka.
- Niekiedy osoby, których dzieli język i różnice kulturowe, pozornie obce, bywają skłonne do zwierzeń i rozmów, których nie prowadzą z bliskimi.
- Poznanie tradycji, zwyczajów rodzinnych i kulturowych danego narodu, może być okazją do asymilacji wartości, przeniesienia ich na grunt kultury rodzimej.

Zasady

- Uczę dziecko, że każdemu należy udzielić pomocy, niezależnie od różnic kulturowych.
- Pamiętam o okazywaniu gościnności i serdeczności wobec osoby z zagranicy.

- Zapraszam obcokrajowców do udziału w rodzinnych uroczystościach i zwyczajach swojej rodziny.

1.7. ZADANIA DLA SZKOŁY, WYCHOWAWCY

Normy

- Niewiedza o kulturze, środowisku społecznym, w jakim człowiek wychował się i wzrastał, jest przyczyną błędnej interpretacji cudzych poglądów i zachowań.
- „Inność” obcokrajowca, która nie narusza wolności drugiego człowieka, spotyka się z szacunkiem i tolerancją.
- W postępowaniu nauczyciela uczniowie powinni wyczuwać troskę i szacunek dla różnorodności charakterów, postaw i poglądów.

Zasady

- W klasie wprowadzam atmosferę życzliwości i zaufania.
- Uczę, aby podczas spotkania z obcokrajowcem, wydobyć wszystkie pozytywne wartości obecne w jego kulturze.
- Nie zmieniam życzliwej postawy wobec uczniów o odmiennych poglądach niż moje.

1.8. SPOSÓB REALIZACJI

Organizujemy pogadankę na temat: „Twoje wrażenia z pobytu za granicą”. Można zaprosić trzech obcokrajowców i trzech Polaków, którzy mają doświadczenie pobytu za granicą. Po wysłuchaniu relacji, każdy uczeń formułuje własny wniosek o tym, co mógłby zrobić, aby obcokrajowcy czuli się lepiej i pewniej, przyjeżdżając do naszego kraju.

1.9. OSIĄGNIĘCIA, EFEKTY

Kontakt z obcokrajowcem motywuje do nauki języków obcych oraz do pogłębiania wiedzy o świecie. Relacja z cudzoziemcem uczy pokonywania podziałów i różnic w imię międzyludzkiej solidarności. Młodzi, nawiązujący kontakty z rówieśnikami z innych krajów, spontanicznie dzielą się tym, co stanowi dla nich wartość; w ten sposób przyczyniają się, poprzez osobiste świadectwo, do rozpowszechniania dobra na całym świecie.

1.10. ZAGROŻENIA

Upředzenia wobec obcokrajowca mogą dominować wtedy, gdy utożsamiam go z historią jego narodu lub ustrojem panującym w jego ojczyźnie. Może wystąpić nieumiejętność zaakceptowania odmiennego światopoglądu. Różnice i nieporozumienia na płaszczyźnie światopoglądowej przenoszone są na konkretne relacje.

II. PEDAGOG

2.1. TREŚĆ MATERIAŁU

Procesowi coraz powszechniejszej wielokulturowości towarzyszy niekiedy negatywne nastawienie wobec mniejszości etnicznych. Od najmłodszych lat warto uczyć dzieci tolerancji, otwartości na inne kultury, narodowości i religie. Kiedy będą uwrażliwiane na siebie i innych, łatwiej będzie im zrozumieć, że wszyscy ludzie, niezależnie od reprezentowanej kultury, narodowości, religii, stanu posiadania czy wieku są równi, ciekawi i wartościowi.

Ryzyko, że codzienna komunikacja, zwyczaje, tradycje czy święta okażą się źródłem nieporozumień i wykluczenia, pojawić się może wtedy, kiedy pozostaną one niezrozumiałe. Dlatego należy stwarzać okazje do lepszego poznawania się nawzajem grup mniejszościowych i większościowych

współistniejących w ramach danej społeczności lokalnej. Kluczowe będzie zawsze podkreślenie elementów uniwersalnych i zauważanie podobieństw pomiędzy poszczególnymi kulturami, grupami narodowymi, wyznaniowymi.

Uczenie tolerancji jest ważne, ponieważ umiejętność akceptowania i doceniania różnic daje więcej możliwości w edukacji, a także w przyszłości, w życiu zawodowym i społecznym. Tolerancja dotyczy wielu aspektów życia, nie tylko religii czy przynależności etnicznej, ale także płci, niepełnosprawności fizycznej, intelektualnej, psychicznej, różnic wynikających z posiadanego statusu materialnego oraz wieku.

Warto pamiętać, iż tolerancja odnosi się do ludzi, nie do czynów. Oznacza to szacunek do drugiego człowieka takiego jakim jest, ale nie dla jego zachowań nieakceptowanych społecznie. Kłamstwem, kradzieżom, przejawom agresji, obrażaniu i znieważaniu innych, zastraszaniu należy jednoznacznie się przeciwstawić. Właśnie takiej – jasnej i konkretnej – postawy trzeba uczyć dzieci.

2.2. LITERATURA WYBRANA Z KOMENTARZEM

W pierwszej części podręcznika do klasy trzeciej pt. *Nowe już w szkole 3. Edukacja wczesnoszkolna* zaprezentowane zostały zwyczaje i tradycje związane z obchodami świąt Bożego Narodzenia. Po lekturze krótkich tekstów charakteryzujących święta we Francji, w Niemczech, we Włoszech i w Anglii, dzieci będą miały okazję przekonać się, że czasem w ramach jednego, europejskiego kręgu kulturowego zdarzają się pewne różnice, wynikające z pewnych warunkowań lokalnych.

Anglicy na kilka tygodni przed świętami dekorują swoje domy w kolorach czerwonym i zielonym, zawieszają na drzwiach jemiółę, ubierają choinki, przygotowują kartki świąteczne oraz słuchają pieśni bożonarodzeniowych.

Pierwszego dnia świąt rodziny zasiadają do wspólnego obiadu, na który podaje się zupę z ostryg i indyka nadziewanego na przykład kasztanami z sosem borówkowym. Po głównym daniu dzieci szukają prezentów, które święty Mikołaj zostawił w czerwonej skarpecie.

Możemy porozmawiać z dziećmi o tym, które z przytoczonych w podręczniku zwyczajów świątecznych, ilustrujących bożonarodzeniowe tradycje

Boże Narodzenie w Europie, w: M.E. Piotrowska, M.A. Szymańska, *Nowe już w szkole 3. Edukacja wczesnoszkolna. Podręcznik*, cz. 1, wyd. Nowa Era, Warszawa 2013, s. 100.

różnych narodów europejskich, są podobne do polskich, a które inne. Co w tradycjach świątecznych innych krajów zaciekało je najbardziej?

W dyskusji należy uwrażliwić dzieci, że różnice w celebracji świąt, a idąc dalej, także różnice w życiu codziennym w innych krajach nie powinny podlegać wartościowaniu. Wynikają one z wielu uwarunkowań lokalnych, kulturowych, dziejowych, ale dokąd nie stanowią naruszenia ogólnie obowiązujących zasad, należy mieć dla nich szacunek. Taka postawa sprzyja budowaniu relacji, umacnia pokój, ubogaca jednostki i społeczeństwa.

III. NAUCZANIE RELIGIJNE

3.1. NAUCZANIE PAPIESKIE

Kościół uważa, że orędzie społeczne Ewangelii nie powinno być traktowane jako teoria, ale przede wszystkim jako podstawa działania i zachęta do niego. Pod wpływem tego orędzia niektórzy z pierwszych chrześcijan rozdawali swe dobra ubogim, dając świadectwo, że nawet między ludźmi różnego pochodzenia społecznego możliwe jest pokojowe i solidarne współżycie.

3.2. PISMO ŚWIĘTE

Jezus, nawiązując do tego, rzekł: „Pewien człowiek schodził z Jeruzalem do Jerycha i wpadł w ręce zbójców. Ci nie tylko go obdarli, lecz jeszcze rany mu zadali i zostawiwszy na półumarłego, odeszli. Przypadkiem przechodził tą drogą pewien kapłan; zobaczył go i minął. Tak samo lewita, gdy przyszedł na to miejsce i zobaczył go, minął. Pewien zaś Samarytanin, wędrując, przyszedł również na to miejsce. Gdy go zobaczył, wzruszył się głęboko: podszedł do niego i opatrzył mu rany, zalewając je oliwą i winem; potem wsadził go na swoje bydło, zawiózł do gospody i pielęgnował go. Następnego zaś dnia wyjął dwa denary, dał gospodarzowi i rzekł: «Miej o nim staranie, a jeśli co więcej wydasz, ja oddam tobie, gdy będę wracał». Kto z tych trzech okazał się, według ciebie, bliźnim tego, który wpadł w ręce zbójców?”. On odpowiedział: „Ten, który mu okazał miłosierdzie”. Jezus mu rzekł: „Idź, i ty czyn podobnie!”.

Łk 10,30-37;
por. Kpł 17,1-15;
Rz 12,1-21.

3.3. KATECHIZM KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

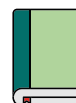
Uczynkami miłosierdzia są dzieła miłości, przez które przychodzimy z pomocą naszemu bliźniemu w potrzebach jego ciała i duszy. Pouczać, radzić, pocieszać, umacniać, jak również przebaczać i krzywdy cierpliwie znosić – to uczynki miłosierdzia, co do duszy. Uczynki miłosierdzia, co do ciała polegają zwłaszcza na tym, by głodnych nakarmić, bezdomnym dać dach nad głową, nagich przyodziać, chorych i więźniów nawiedzać, umarłych grzebać. Spośród tych czynów jałmużna dana ubogim jest jednym z podstawowych świadectw miłości braterskiej; jest ona także praktykowaniem sprawiedliwości, która podoba się Bogu.

KKK 2447;
por. 39; 2241.

IV. LITERATURA

Boże Narodzenie w Europie, w: M.E. Piotrowska, M.A. Szymańska, *Nowe już w szkole 3. Edukacja wczesnoszkolna. Podręcznik, cz. 1*, wyd. Nowa Era, Warszawa 2013, s. 99-100.

- Condrell J., *101 najlepszych sposobów komunikowania się*, tłum. P. Głuchowska, Dom Wydawniczy Bellona, Warszawa 2006.
- Degen U., *Sztuka nawiązywania pierwszego kontaktu*, tłum. A. Perchthaler, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2012.
- Dialog w kulturze*, red. M. Szulakiewicz, Z. Karpus, Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2003.
- Dupuis J., *Chrześcijaństwo i religie. Od konfrontacji do dialogu*, tłum. S. Obirek, Wydawnictwo WAM, Kraków 2003.
- Jamrożek B., *Komunikacja interpersonalna, czyli jak wspomagać swoją przedsiębiorczość*, Oficyna Ekonomiczna Wydawnictwa eMPi2, Poznań 2000.
- Jan Paweł II, *Enc. Centesimus annus*, w: tegoż, *Dzieła zebrane*, t. 1, *Encykliki*, Wydawnictwo M, Kraków 2006, s. 399-446.
- Kongregacja Nauki Wiary, *Katechizm Kościoła Katolickiego*, wyd. Pallottinum, Poznań 2002.
- Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu. Biblia Tysiąclecia*, wyd. Pallottinum, Poznań 2012.
- Szopski M., *Komunikowanie międzykulturowe*, wyd. WSiP, Warszawa 2005.
- Tokarski S., *Szkoła Chicago. Spór o dialog międzykulturowy*, wyd. Askon, Warszawa 2001.
- W służbie jedności chrześcijan. Instytut Ekumeniczny KUL 1983-2001*, red. t. L. Górka, S.J. Koza, wyd. KUL, Lublin 2002.

